

Soldaterlegatet

Bilag 1.

Analysen konkluderer, at myndighederne ved bevisbedømmelsen stiller for strenge krav til, hvorvidt både kriteriet om exceptionelle belastninger og kriteriet om tidsmæssig sammenhæng med sygdommen er opfyldt. Desuden inddrages personlige omstændigheder hos soldaten, der ikke er hjemmel til at lægge vægt på. Derudover lægges blandt andet for stor vægt på Forsvarets formelle udtalelse om belastningerne og på soldatens oprindelige forklaring om sin tilstand. Men for lidt vægt på speciallægeerklæringerne og nærtstående vidner. Overordnet har man – uretmæssigt – gjort beviskravene for tunge for veteranen og i realiteten nærmest umulige at løfte, særligt når der er gået lang tid, før sagen er blevet anmeldt og behandlet. Særloven virker ikke, sådan som myndighederne administrerer den i praksis. Ved analysens sammenligning af afviste sager med lignende anerkendte tilfælde, fremstår forskellen i udfaldet heller ikke altid forklarligt – hvorfor retstilstanden må betegnes som uforudsigelig for veteranerne.

Konklusioner vedrørende belastningskriteriet:

- Der kræves undertiden for meget af belastningens styrke. Der er ikke hjemmel til at stille krav om livsfare eller direkte krigshandlinger, som der henvises til i nogle begrundelser.
- Man tillægger Forsvarets udtalelser om hændelserne en for afgørende betydning og tolker dem ofte negativt ved uklarhed, uden at søge dem uddybet eller suppleret på anden måde. Man afvejer dem ofte heller ikke sammen med de medicinske erklæringer som samlet dokumentation.
- Der er ikke hjemmel til at inddrage personlige forhold som soldatens forudbestående sårbarhed, hjemlige faktorer under udsendelsen eller indtrufne begivenheder efter hjemkomsten, som det ses i flere begrundelser.
- Der kræves i flere af sagerne for meget af beviset: Beviskravet til veteranen bliver langt højere end de godt 50 % sandsynliggørelse, som er lovens almindelige krav.

Konklusioner vedrørende tidskriteriet:

- Ved vurderingen af tidsmæssig sammenhæng foretages der i flere sager en for streng bedømmelse af beviset for to ting:
 1. Der kræves undertiden for meget for at anse det for bevist, at symptomer på PTSD var debuteret indenfor 6 måneder efter hjemkomsten.
 2. Der kræves undertiden for meget for at anse det for bevist, at PTSD var fuldt udviklet inden for få år.
- For begge forhold gælder, at
 - a. Der lægges for stor vægt på soldatens egne udsagn og manglende sygdomsindsigt tidligt i forløbet, selvom undgåelsesadfærd og fortrængning netop er symptomer på PTSD,
 - b. Der lægges for lidt vægt på de medicinske erklæringer, ofte flere psykiatriske speciallægeerklæringer, trods klar beskrivelse af årsagssammenhæng og sikker diagnose. Senere erklæringer forkastes typisk, når veteranen har ændret forklaring, trods at dette netop kan skyldes hukommelsesproblemer som en del af PTSD-lidelsen,
 - c. Der lægges for lidt vægt på vidneforklaringer fra fx ægtefælle, venner, kolleger og andre, som har nært kendskab til veteranens reaktioner og udvikling, og som kan understøtte de medicinske erklæringer.
- Analysen viser, at Særloven ikke i alle sager har haft den ønskede effekt, idet myndighederne sjældent lægger tilstrækkelig bevismæssig vægt på speciallægeerklæringer der indhentes senere end 6 måneder efter hjemkomst fra missionen.